

Bergkunstnettverket

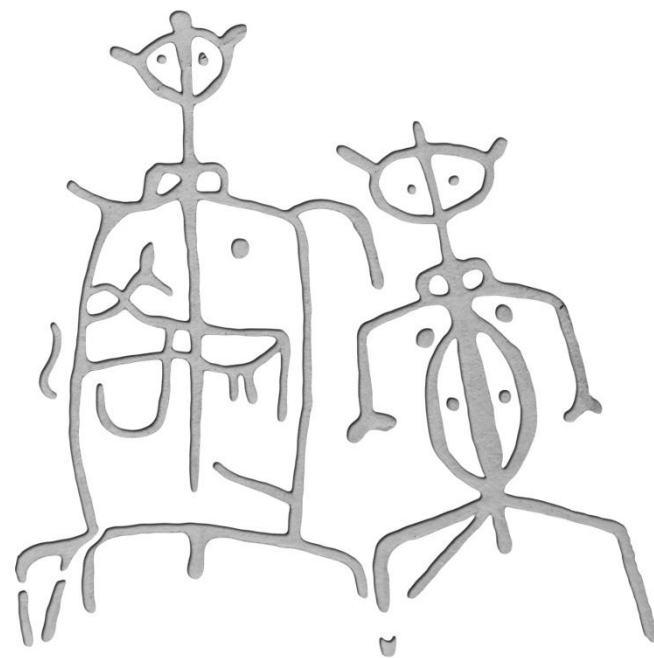
Nettverksamling – Kulturrådet
Gardermoen. 6. februar 2013.

Nettverkssekretær Hans Christian Søborg, VAM

Eneste nettverk som utelukkende beskjeftiger seg med arkeologisk materiale, forhistoriske kulturminner

- Arkeologi er et "sært" fag og innenfor arkeologi er noen av de særreste arbeider med bergkunst.
- Få og spredte bergkunstpersoner også hos Riksantikvaren og på universitetene
- Mange glade og flinke amatører
- Populært tema blant "allmenheten".
- Bergkunst brukes til å levendegjøre fortida
- Gir innblikk i fortidas åndsliv.
- Mye brukt i mer generelle arkeologiske museumsutstillinger.

Historie

- Ca. år 2000: Stor interesse for å lage bergkunstmuseer (Østfold, Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge, til dels nasjonale ("Norsk Bergkunstmuseum")
- Viktig å samle museumsarbeidet for temaet
- Bergkunstnettverket etablert i Alta i oktober 2007 med 21 deltagere fra museer, fylkeskommuner, Riksantikvaren osv (og ABM-utvikling).
- Bygger på Riksantikvarens Bergkunstprosjekt 1995-2005
- Forsøkte å få midler i 2008-2009 til mangslungent prosjekt om både tilrettelegging og formidling av bergkunst.
- (Heldigvis) fikk vi ikke midler til dette (var for stort og spredt).
- Så hva andre nettverk fikk midler til. Med inspirasjon fra bl..a Bergverksnettverket søkte tilskudd til partnerskap og samarbeidstiltak, fagseminar fra NK og RA.

Hovedansvarlige museum

- Ansvarlig museum:
Verdensarvsenter for bergkunst
– Alta Museum IKS (VAM).
- VAM har nettverkets sekretariat
- Har stilt til rådighet 1/3 stilling
for sekretariatsfunksjonen.
- Noen år langt mer enn 1/3 årsverk
til nettverksarbeid.
- På større museer (univ. museer) oftest bare 1
heltidsansatt bergkunstperson. I Alta 7 arkeologer som
helt eller delvis arbeider med bergkunst.

Arbeidsutvalg sammensatt med hensyn til sektor og landsdel

- Kjell André Brevik*,
Stiklestad nasjonale kultursenter/
Bergkunstmuseet – Det magiske berget.
- Trond Løddøen, Universitetsmuseet i Bergen
- Snorre Haukalid, Vest-Agder fylkeskommune
- Hans Christian Søborg, VAM, Alta (sekretær)

* Vikar for Helle Vangen Stuedal

Dessuten deltar Eva Walderhaug, Riksantikvaren på møter
der dette er relevant

Arbeidsutvalgsmøter

- Reisemøter 2 ganger i året rundt et bord + telefonmøter 3-4 ganger i året.
- Hittil i 2013 telefonmøter 9. og 23. januar og "utvidet" AU-møte 20.-21. februar i Alta.
- Møte feb. 2013: Hva har vi oppnådd hittil? - Samme samarbeidsform som hittil? Skal sekretariatet rulleres fra institusjon til institusjon? Bli mer prosjektorientert? Hvilke form for prosjekter kan involvere hele nettverket?
- Alle som har deltatt eller kanskje gjerne vil delta er invitert til utvidet AU-møte

Tema for utvidet AU-møte i Alta

20.-21.02.2013

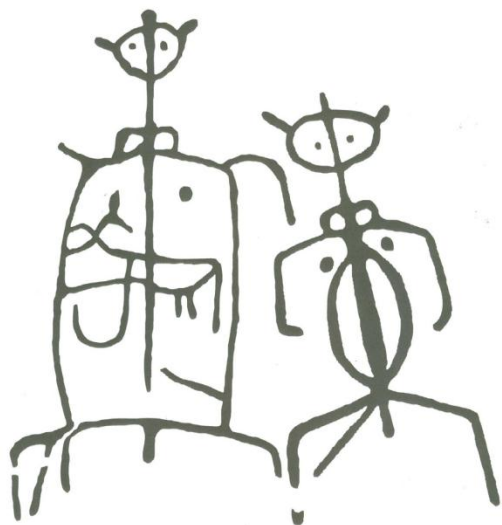
- **Innspill fra Norsk Kulturråd og Riksantikvaren**
- **Mål for nettverket - for ambisiøse mål?**
- **Bør og kan nettverket være noe for alle?**
Både forskning, formidling, bevaring og forvaltning?
- **Mer prosjektorientert?**
- **Utarbeiding av en digital veiviser til tilrettelagte bergkunstlokaliteter**
- **Formelt medlemskap ?**
- **Antall og fornying av, valg av medlemmene i AU**
- **Bytte av rollen som hovedansvarlig institusjon?**

Møtestedsfunksjon – årlige fagseminarer

- Hittil: fagseminar i Alta (2010)
2 ½ dager, workshop i
Kristiansand (2011) 1 dag
og fagseminar Oslo (2012) 2 dager.
- Årets (2013) seminar i
Nordland (Bodø).
- Best tilbakemelding og
evaluering når alle f-ene dekkes:
forvaltning, forskning og formidling.

Fersk forskning, ny turisme,
gammel bergkunst

Bergkunst 2010

Bergkunstnettverkets seminar i Alta

25. – 27. mai 2010

VELKOMMEN!

Finansiering

- Eksterne tilskudd fra Riksantikvaren (MD) og Norsk kulturråd, pluss vertskommune
- Deltageravgift på seminar i tillegg til at reise og overnatting betales av deltagerne

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

De 3 F-ene

- Kjennetegnet av sterkt samarbeid på tvers av landsdeler og over sektorgrenser: stor deltagelse fra forvaltningsinstanser (fylkeskommunene også NIKU og Riksantikvaren deltar og bra oppmøte fra universitetsmuseer og –institutter, (forskning).
- Men relativt få fra kulturhistorisk museer under Kulturdepartementet
- Flest bergkunstpersoner jobber med forvaltning. De vil ha betydelig del om skjøtselstiltak.
- Men universitetsmuseene påpeker at størst grad av tilfredshet på evalueringsskjema oppgis når ”panginnlegg” om nyere tolkning (forskning) har vært holdt. Dessuten er bergkunst ”lite i fokus” på universitetene .
- Univ.museene vil derfor gjerne at nettverket bidro til å etablere forskningsprosjekter.
- VAM og kulturhistoriske museer vil også vektlegge formidling.

Deltagerne

- 55 deltagere i 2010, 36 deltagere i 2011 (1-dags workshop)
- 44 deltagere i 2012:
 - 9 personer fra fire universitetsmuseer (Trondheim, Bergen, Stavanger, Bergen og Oslo)
 - 4 fra fire universitetsinstitutter (Trondheim, Bergen, Oslo og Göteborg)
 - 15 fra elleve fylkeskommuner (Troms, Nordland, Møre og Romsdal, Sogn og fjordane, Hordaland, Rogaland, Telemark, Hedmark, Vestfold, Oslo og Østfold),
 - 9 fra fire kulturhistoriske museer
 - + 2 fra Riksantikvaren, 1 fra NIKU, 1 fra privat stiftelse for bergkunst i Bohuslän, og 3 fra private arkeologiske bedrifter.

Innhold fagseminar

- 17-19 innlegg
- Relativt lang tid til diskusjon etter hvert innlegg fungerer best: 20-30 min innlegg deretter 15 min til diskusjon
- Innlegg fra "alle" sektorer og "alle" landsdeler.
- Overordnet tema: ***"Veier til bergkunsten i Norge – Kunsten å presentere bergkunst for publikum" eller Bergkunstens landskap i forskning, forvaltning og formidling"***.
- Oftest foredragsholdere/seminarleder også fra annet fag: for eksempel kunsthistoriker, dramaturg, reiselivsfag, samfunnsøkonom.
- Bare 1 seminar med ekskursjon. Men i 2013 også ekskursjon til Narvik-Harstad området.

Internasjonalt tilsnitt

Prehistoric Rock Art Trails - The first Art of the modern Humans

Great Rock Art Sites of Europe

Prehistoric Rock Art Trails
Chemins de l'Art Rupestre Préhistorique
Camino de Arte Rupestre Prehistórico

Cultural Route of the Council of Europe

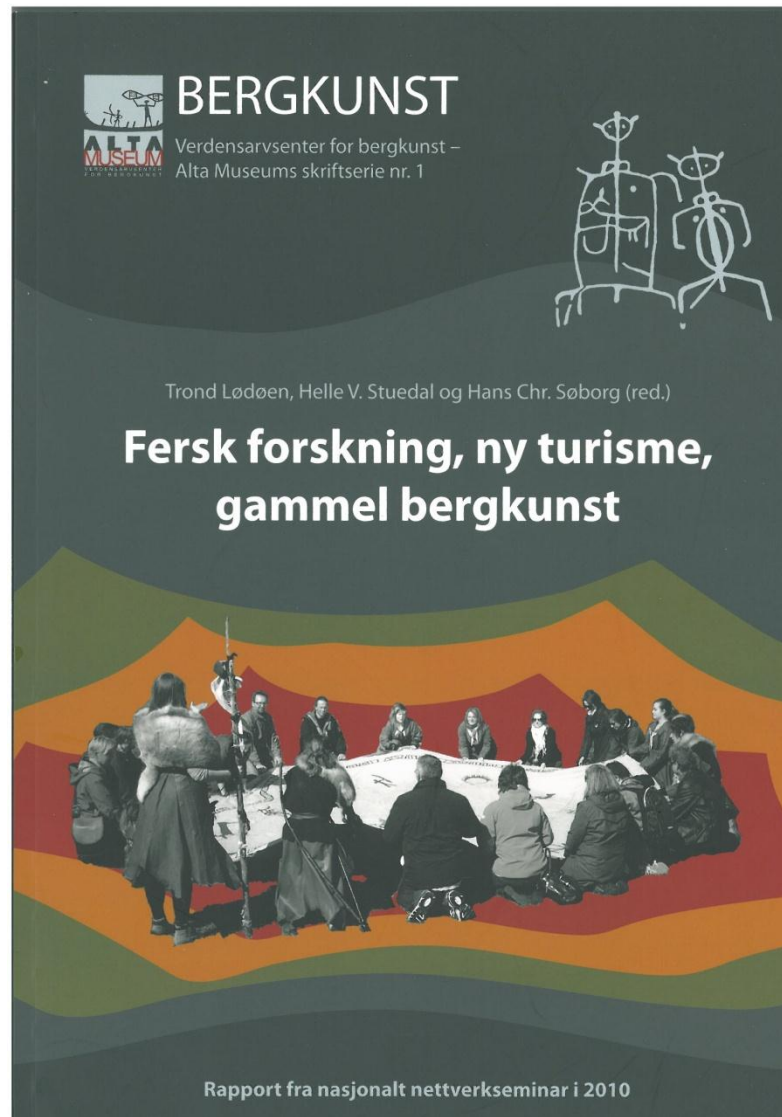
Great tourism destinations of European Rock Art

1. Alta Museum
2. Brú-na-Bóinne
3. Matera
4. Valcamonica
5. Préhistoparc and Niaux cave
6. Nestplori® and Gargas cave
7. Isturitz-Oxocelhaya
8. Ekainberri and Kobenkoba
9. Altamira Museum and caves of Cantabria
10. Rock Art centre of Tito Bustillo and Prehistory Park of Teverga
11. Archaeological Park of Campo Lameiro
12. Foz Côa (Vale do Côa Rock Art)
13. Maçao Museum and Rock Art
14. Siega Verde site
15. Trinidad de Ardales and Nerja Caves
16. Cultural Parks of Albarracín, Martín River and Vero River
17. Rock Art centre and rockshelters from Murcia

Innlegg og deltagere fra utlandet på seminarer

- På seminarer alltid utenlandske deltagere, oftest fra Sverige (Göteborg, Kalmar, Tanum), Ingen slik nettverk i Sverige.
- Danmark (Nationalmuseet).
- Internasjonalt nettverk for bergkunst
 - museer Spania og Portugal.

Innlegg publisert etter seminar

Vellykkete møtesteder

- Erfaring har vist at det er nødvendig og ønskelig å holde et nasjonalt årlig seminar som kan samle miljøet og holde kontinuitet i samarbeidet.
- Stor grad av tilfredshet. I 2012 som i 2010 gjennomsnittskarakter 4,2 på en skala fra 1 til 5 når det gjelder ”seminar totalt”
- Ikke forum for de ”samme gamle”.
 - I 2012 14 av 44 deltagere var nye og gj.sn.alder 35 år.
- Årlig seminar ønsket av deltagerne.

Fremtidige seminarer

- Mål: Mest mulig **helhetlig, integrert** program
 - innlegg på fagmøtet tar opp og bygger på problemstillinger belyst feks på ekskursjon
- *Andre tema i 2013:*
- Nasjonalt nettverk for internasjonal bergkunstkompetanse
 - Derunder: Kan nettverket være arrangør for en internasjonal bergkunstkonferanse i 2015?
- Nettverkets digitale reiseguide til Norges bergkunst.
- Nyheter om bergkunst Norge rundt.
- Årsmøte i Bergkunstnettverket: Medlemskap, arbeidsutvalgets sammensetning
- Kamp” om å være lokalarrangør Florø-Bremanger vurdert som alternativ til Nordlan2 i 2013.
- Utvikles til internasjonalt arena med internasjonale konferanser?

Stimuleringstiltak i 2013

”Digital reiseguide til bergkunstlokaliteter tilrettelagt for publikum i Norge”.

- **Lettere for publikum planlegge og gjennomføre besøk.**
- Svar på spørsmålet fra publikum: ”**Hva kan vi se andre steder av bergkunst?**”
- Medvirke til **økte inntekter** gjennom større besøk. Inntekter kan brukes til både skjøtselsarbeid og videre tilrettelegging.
- Medvirke til **bedre bevaring av bergkunst og vedlikehold av installasjoner** for besøkende.
- Medvirke til **samordning av tilretteleggingstyper.**
- Gi mulighet for **dialog med brukerne** om både selve bergkunsten og tilretteleggingen.
- **Dirigere besøk til felt man vil skal besøkes** og bort fra de man vil beskytte.
- Publisering av digital reisefører **kan virke samlende på bergkunstmiljøet.**

Museene og ulike instanser i kulturminevernet og museene sammen om felles mål.